

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત)

“જ્યોતિર્ભય” પરિસર,

સરખેજ ગાંધીનગર હાઇવે,

છારોડી, અમદાવાદ - 382481.

E-mail: feedback@baou.edu.in

Website : www.baou.edu.in

સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ

સત્રીયકાર્ય ઓગસ્ટ - 2019

એમ.એ.દ્વિતીયવર્ષ

MHD-15

અભ્યાસકેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ

30/04/2020

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્ર,

બી.એ./બી.કોમ. અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા બદલ આપને અમારા વતી ખૂબ ખૂબ અભિનંદન.આપ દૂરવર્તી શિક્ષણમાં અભ્યાસ કરી રહ્યા છો જેમાં આપની ઉપર અધ્યાપકનું કોઈ અંકુશ નથી.આ પદ્ધતિમાં આપને સ્વયમ અનુશાસન અપનાવવું જરૂરી છે.આપને આપના વિષયની ક્રેડિટ અનુસાર આ વિષયમાં દૈનિક ૨ કલાક સમય ફાળવવો આવશ્યક છે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનું ફોર્મેટ એ આપની સત્રાંત પરીક્ષાના ફોર્મેટ પ્રમાણે જ રાખવામાં આવેલ છે,જેથી પરીક્ષાની તૈયારી અર્થે યોગ્ય સમજ માટે સ્વાધ્યાયકાર્ય ખૂબ ઉપયોગી છે.સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપને મળેલી અભ્યાસ-સામગ્રીમાંથી સીધા જ કોપી કરવાના નથી,આપ જે વાંચન કરો છો, જે સમજો છો, તે આપની પોતાની ભાષામાં લખવાનું રહેશે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનું પુનઃમૂલ્યાંકન થતું નથી જો કોઈ વિષયના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં ઓછા ગુણ હોય તો ફરીથી લખેલું સ્વાધ્યાયકાર્ય સ્વીકારવામાં આવશે નહિ જેથી આપ પ્રથમ વખતે જ વ્યવસ્થિત જવાબો લખી જમા કરાવશો જેથી સારામાં સારા ગુણ મેળવી શકશો અને ઉત્તમ પરિણામ પ્રાપ્ત કરી શકશો.

ખૂબ ખૂબ શુભકામનાઓ સહ,

સ્વાધ્યાયકાર્ય વિભાગ

અગત્યની સૂચનાઓ

સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવવાની છેલ્લી તારીખ ૩૧/૧૦/૨૦૧૮ છે,તો આ સમય મર્યાદામાં આપે સ્વાધ્યાયકાર્ય લખી જમા કરાવવું જરૂરી છે.

સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવતી વખતે તેની રસીદ લેવી ફરજિયાત છે.જેથી ભવિષ્યમાં સ્વાધ્યાયકાર્યને લગતી કોઈ પૂછપરછ કરવી હોય તેના ઉકેલમાં રસીદ રજૂ કરી શકાય.

તમારા ચેક થઇ ગયેલા સ્વાધ્યાયકાર્ય તમારી સત્રાંત પરીક્ષા પહેલા જ કેન્દ્ર પર રસીદ બતાવી પરત લેવા જેથી પરીક્ષાના વાંચન અર્થે પણ તેને ઉપયોગમાં લઇ શકાય.

બી.એ./બી.કોમ. અભ્યાસક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં પાસ થવા માટે ૧૧ ગુણ લાવવા જરૂરી છે,જો તેનાથી ઓછા ગુણ હોય તો તે સ્વાધ્યાયકાર્યમાં વિદ્યાર્થી નાપાસ માનવામાં આવશે અને તે સ્વાધ્યાયકાર્ય નવા સત્રનું મેળવીને ફરીથી લખવાનું રહેશે.

સ્વાધ્યાયકાર્યના ગુણ વગર ફાઈનલ માર્ક્શીટ મેળવી શકાશે નહીં

લખેલા સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવતી વખતે તેની સાથે સ્વાધ્યાયકાર્યનું પ્રશ્નપત્ર ફરજિયાત જોડવું.

આ પછીનું પેજ વિદ્યાર્થીએ પ્રિન્ટ કાઢી તેમાં માંગેલ માહિતી ભરી લખેલા સ્વાધ્યાયકાર્યના પ્રથમ પેજ ઉપર લગાવવું.

ડૉ બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી,

અમદાવાદ

અભ્યાસક્રમનું નામ :

પાઠ્યક્રમનું નામ :

નોંધણી નંબર : _____ અભ્યાસકેન્દ્રનું નામ : _____

નામ : _____ અભ્યાસકેન્દ્ર કોડ નં : _____

સરનામું : _____

_____

_____

મોબાઈલ નંબર : _____

ઈમેલ : _____

વિદ્યાર્થીની સહી : _____

તારીખ : _____

डॉ. बाबा साहेब आंबेडकर मुक्त विश्वविद्यालय
स्वाध्याय कार्य

पाठ्यक्रम- एम.ए. हिन्दी (एम.एच.डी.-15)
हिन्दी उपन्यास -1 प्रेमचन्द का विशेष अध्ययन

कुल अंक -30

उत्तीर्ण होने के लिए आवश्यक अंक-12

विभाग-क. नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर 800 शब्दों में लिखिए।

(8×1= 8)

प्रश्न: 'झूठा सच' उपन्यास में भारत विभाजन की त्रासदी की करुण गाथा है— कथन की समीक्षा कीजिए।

विभाग-ख. निम्नलिखित अंश की व्याख्या / प्रश्नों के उत्तर 400 शब्दों में लिखिए। (4×2= 8)

प्रश्न:1. कृष्णा सोबती के कथा साहित्य का संक्षिप्त परिचय दीजिए।

प्रश्न:2. 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' के प्रमुख पात्रों का परिचय दीजिए।

विभाग-ग. टिप्पणी लिखिए। (तीन सौ शब्दों में)

(3×3= 9)

1. 'रागदरबारी' में चित्रित पुलिस प्रशासन।
2. जयदेवपुरी का चरित्र।
3. 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' का भाषिक शिल्प।

विभाग-घ. सूचना अनुसार उत्तर लिखिए।

(0.5×10= 05)

सूचना 1. निम्नलिखित विधानों/वाक्यों के सामने उचित सही (✓) गलत (×) के निशान लगाइए।

1. 'बारह घण्टे' और अप्सरा का श्राप यशपाल के लघु उपन्यास हैं।
2. 'झूठा सच' दो खण्डों में विभाजित उपन्यास है।
3. 'जिन्दगीनामा' उपन्यास अविभाजित पंजाब की साझी संस्कृति का आख्यान है।
4. 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' अज्ञेय का उपन्यास है।

5. वैद्य जी अज्ञातवास उपन्यास के केन्द्रीय चरित्र हैं।

2. उचित शब्द चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए।

1. 'बादल के घेरे' ..... का कहानी संग्रह है। (कृष्णा सोबती, नासिरा शर्मा, मैत्रेयी पुष्पा)
2. श्रीलाल शुक्ल के ..... उपन्यास को व्यास सम्मान से सम्मानित किया गया है ।
(राग दरबारी, विश्रामपुर का संत,)
3. जमुना और लीली ..... उपन्यास के पात्र हैं। (सूरज का सातवाँ घोड़ा, निर्मला, आधा गाँव)
4. बिश्रामपुर का संत के रचनाकार ..... हैं। (यशपाल, श्रीलाल शुक्ल, फणीश्वरनाथ रेणु)
5. जयदेवपुरी ..... उपन्यास का पात्र है। (झूठा सच, रागदरबारी, मैला आँचल)